

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 213/2025-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN & PARTNERS s.r.o., Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava I) v konaní sp. zn. B1-19C/5/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I .

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom mestského súdu v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Navrhol prikázať mestskému súdu vo veci konať bez zbytočných prietahov, priznať finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.
2. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je námietka nesústredného, neefektívneho a nehospodárneho postupu mestského súdu, pre ktorý vec stále nie je právoplatne rozhodnutá.
3. Ústavný súd výzvou z 12. marca 2025 požiadal mestský súd o vyjadrenie k podanej ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 6 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Z doručeného vyjadrenia vyplýva nasledovný skutkový stav:
4. Sťažovateľ je žalobcom v konaní o zaplatenie 150 724,35 eur s príslušenstvom z dôvodu nenávratnej pôžičky na základe návrhu na vydanie platobného rozkazu zo 16. februára 2021. Dňa 4. marca 2021 bol Okresným súdom Banská Bystrica vo veci vydaný platobný rozkaz,

proti ktorému bol podaný odpor, z ktorého dôvodu bol platobný rozkaz zrušený a vec 8. júna 2021 postúpená Okresnému súdu Bratislava I.

5. Následne súd doručoval vyjadrenia jednotlivým procesným stranám na repliky a dupliky, a to až do 10. marca 2022, kedy bol spis predložený zákonnému sudcovi na nariadenie termínu pojednávania.

6. Podaním doručeným súdu 9. decembra 2022 sa sťažovateľ domáhal nariadenia zabezpečovacieho opatrenia podľa § 343 a § 344 Civilného sporového poriadku. Uznesením zo 4. januára 2023 súd zriadil v prospech sťažovateľa záložné právo na nehnuteľnostiach pre účely zabezpečenia pohľadávky sťažovateľa voči žalovanej. Toto rozhodnutie bolo potvrdené krajským súdom 2. marca 2023.

7. Zákonný sudca stanovil termín predbežného prejednávania sporu 25. apríla 2024 na 5. jún 2024. Na tomto predbežnom prejednaní sporu bol nariadený termín pojednávania na 18. september 2024 s tým, že stranám bolo umožnené, aby sa vyjadrili k dohodám o čerpaní sporných peňažných prostriedkov. Pojednávanie bolo odročené pre účely výsluchu žalovanej, pričom na nasledujúcom pojednávaní, ktoré sa konalo 10. októbra 2024, súd vo veci vyhlásil rozsudok.

8. Na základe žiadosti zákonného sudcu bola lehota na vyhotovenie a odoslanie rozsudku predĺžená najskôr do 29. novembra 2024 a neskôr do 9. decembra 2024. Proti rozsudku podal sťažovateľ 23. decembra 2024 odvolanie, ktoré doplnil podaním z 3. marca 2025.

9. Predsedníčka mestského súdu považuje postup mestského súdu za plynulý a sťažnosť za neopodstatnenú, a to v celom rozsahu.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania sporovej strany a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Ústavný súd [obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“)] prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (rozsudok ESLP z 30. 3. 2023 vo veci Roth Nevedálová proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 50525/21, bod 11, obdobne IV. ÚS 465/2022).

12. Ústavný súd konštatuje, že celková dĺžka súdneho konania predstavuje v súčasnosti viac ako štyri roky (počítajúc od podania návrhu na vydanie platobného rozkazu 16. februára 2021),

pričom z tohto obdobia sa v rámci upomínacieho konania rozhodovalo takmer štyri mesiace a do vydania rozsudku vo veci samej to boli tri roky a štyri mesiace (s tým, že v rámci tohto obdobia sa rozhodovalo aj o návrhu na vydanie zabezpečovacieho opatrenia, a to takmer tri mesiace).

13. Aj podľa vyjadrenia predsedníčky mestského súdu tvoria žaloby o splnenie povinnosti bežnú súčasť rozhodovacej praxe všeobecných súdov, ktoré spravidla nie sú právne ani skutkovo zložité. Zároveň však mestský súd poukázal na rozsiahle a argumentačne široké podania nielen sťažovateľa, ale aj žalovanej (v súčasnosti má spis 4 zväzky, pozn.). Tomu preto môže zodpovedať aj doba potrebná na prípravu zákonného sudcu na pojednávanie a rozhodnutie vo veci.

14. Ústavný súd v správaní sťažovateľa nevhliadol žiadnu okolnosť, ktorá by mohla mať vplyv na doterajšiu dĺžku súdneho konania.

15. Vo vzťahu k plynulosti konania možno uviesť:

- v období od 16. februára 2021 do 8. júna 2021 bolo vedené upomínacie konanie, v rámci ktorého bol vydaný platobný rozkaz a tento bol na základe podaného odporu aj zrušený;
- následne až do 10. marca 2022 sa strany vyjadrovali k jednotlivým podaniam protistrany;
- v období od 9. decembra 2022 do 2. marca 2023 sa rozhodovalo o návrhu na vydanie zabezpečovacieho opatrenia;
- až do predbežného prejednanie sporu (5. júna 2024) prebiehali doručovania vyjadrení vzhľadom na zmenu právneho zástupcu sťažovateľa;
- následne sa vo veci konalo pojednávanie 18. septembra 2024, to bolo odročené na 10. október 2024, kedy súd vo veci rozhodol.

16. Nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 46/01, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 57/01).

17. V tomto prípade boli určité krátke obdobia, keď súd postupoval v konaní menej plynulo. V prvom rade to bolo obdobie od apríla 2022 do novembra 2022, kde však s ohľadom na celkovú dĺžku súdneho konania nejde o také obdobie, ktoré by významným spôsobom ovplyvnilo dĺžku súdneho konania. V júni 2023 nadobudla účinnosť nová súdna mapa, ktorá v Bratislave okrem iného zmenila dovtedajší systém súdov (civilná agenda z piatich bratislavských okresných súdov sa presunula na Mestský súd Bratislava IV, pozn.), čo malo za následok sťahovania a logistické presuny, ktoré zrejme ovplyvnili nečinnosť mestského súdu v prvom roku konania. Tieto zmeny v rámci výkonu súdnictva nemôžu slúžiť a v judikatúre ústavného súdu ani neslúžia na ospravedlnenie nečinnosti bratislavských mestských súdov, no v tomto prípade tieto zmeny vysvetľujú menej plynulý postup súdov v posudzovanej veci v období od rozhodnutia o návrhu na vydanie zabezpečovacieho opatrenia až do predbežného prejednanie sporu.

18. V tomto smere treba poukázať na rozhodovaciu prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch

rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

19. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a okolností danej veci teda ústavný súd dospel k záveru, že v tomto prípade nemohol konštatovať na strane mestského súdu také nedostatky, na základe ktorých by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľom označeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

20. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

21. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že ak by mestský súd v ďalšom priebehu napadnutého konania pokračoval v spôsobovaní prietáhov (resp. ak by celková dĺžka napadnutého súdneho konania dosiahla neprípustnú úroveň vo vzťahu k predmetu konania), toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok adresoval ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu